LEŽÁKY

LIDICE

LETY

PAMÁTNÍK LIDICE

Výroční zpráva
za rok

2009

Identifikační údaje:

Památník Lidice, příspěvková organizace Ministerstva kultury ČR

Tokajická 152

273 54 Lidice

IČO: 708 86 342

Tel. 312 253 088, 469 344 187

Fax. 312 253 063,

e-mail: **lidice@lidice-memorial.cz, lezaky@lezaky-memorial.cz**

www.lidice-memorial.cz, **www.lezaky-memorial.cz**, **www.lety-memorial.cz**

Zřizovací listina

vydaná na základě ustanovení § 31 odst. 2 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), rozhodnutí ministra kultury č.j. 9 261/2000 ze dne 6. prosince 2000 o zřízení příspěvkové organizace Ministerstva kultury, v úplném znění z 27. května 2008 a rozhodnutí ministra kultury č. 3/2009 ze dne 18. června 2009.

Zřizovatel:

Ministerstvo kultury ČR

Maltézské náměstí 1

118 11 Praha 1

O B S A H

1. ÚVODNÍ SLOVO

2. PAMÁTNÍK LIDICE A JEHO ČINNOST

3. NKP LEŽÁKY A JEJÍ ČINNOST

4. KP LETY U PÍSKU

5. HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST, DARY A PŘÍSPĚVKY

6. TECHNICKÁ A STAVEBNÍ ČINNOST

7. VÝHLED NA ROK 2010

1. ÚVODNÍ SLOVO

Rok 2009 proběhl zejména ve znamení řešení dvou nových aktivit Památníku Lidice, a to NKP Ležáky a KP Lety u Písku.

V případě NKP Ležáky bylo nutno dokončit v předchozím roce započatou rekonstrukci budov muzea a restaurace se zázemím, provést plánované úpravy pietního území a vytvořit novou expozici muzea. V neposlední řadě navrhnout nový scénář pietní vzpomínky v Ležákách s ohledem na současné trendy, avšak při zachování jistých historických specifik.

Pokud se týká KP Lety u Písku, které byly předány do správy Památníku Lidice na konci 1. pololetí roku, bylo potřeba zpracovat projekty k úpravě pietního území a přístupových komunikací, připravit podklady pro výkupy pozemků od okolních obcí a vytvořit tak technické, právní i finanční podmínky pro úspěšnou realizaci stavebních úprav v prvních měsících následujícího roku.

Tyto nové projekty byly řešeny fakticky se stejným počtem pracovníků jako v předchozím roce, přičemž všechny dosavadní hlavní a doprovodné programy Památníku Lidice byly zajišťovány v neztenčené podobě jako v předchozích letech, respektive byly naopak rozšířeny o některé nové doprovodné aktivity v Ležákách.

Za velký klad roku lze považovat udržování mezinárodní spolupráce s podobně postiženými místy a zejména rozvoj spolupráce s některými obcemi v České republice, které byly za války také vypáleny a jejich obyvatelé povražděni německými nacisty.

Hlavním problémem uplynulého roku však nebylo rozšíření působnosti Památníku Lidice o nové lokality, ale permanentní nedostatek finančních prostředků, zejména v příspěvku na provoz a mzdách, ale i v účelových dotacích. Snahou všech zaměstnanců bylo, aby navenek nebyl tento výrazný handicap znát a návštěvníci odcházeli z Lidic i Ležáků s pocitem, že o tato historická místa je státem dobře postaráno.

JUDr. Milouš Červencl

ředitel Památníku Lidice

2. PAMÁTNÍK LIDICE A JEHO HLAVNÍ ČINNOSTI

Památník Lidice, ležící jen 25 minut jízdy z centra Prahy, je každoročně cílem desetitisíců návštěvníků z celého světa.

V 1. patře Lidické galerie a současně i ve vzdělávacím středisku je nabízen návštěvníkům výběr z několika filmů: hlavní dokumentární film „Lidice“ a filmy na přání - „Noc delší než den“, „Druhý život Lidic“ a „Lidické ženy vyprávějí“.

Mezi nabízené služby návštěvníkům patří i poskytnutí externího průvodce pietním územím - v českém, anglickém, německém a francouzském jazyce. Průvodci seznámí návštěvníky s historií a provedou je místy, kde se nachází společný hrob zastřelených lidických mužů, základy Horákova statku, základy bývalého kostela sv. Martina ze 13. století, základy školy a původní hřbitov. Na pietním území jsou umístěny i sochy a plastiky. Nejznámějším dílem je sousoší od akademické sochařky Marie Uchytilové „Pomník dětských obětí války“.

V přízemí Lidické galerie je vystavena část „Lidické sbírky“, kde si návštěvníci mohou prohlédnout díla darovaná Lidicím od umělců z celého světa. V 1. patře Lidické galerie našla své místo „Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice“. V roce 2009 zde byly vystaveny vybrané výtvarné práce, které děti z celého světa zaslaly do 37. ročníku MDVV. K vyplnění období mezi jednotlivými ročníky MDVV je 1. patro galerie využíváno ke krátkodobým výstavám zejména současného umění.

Pracovníci Památníku poskytují informace a odborné konzultace studentům, badatelům, pracovníkům masmédií, ale i řadovým občanům z celého světa. Památník Lidice spolupracuje při poskytování služeb s řadou institucí a organizací z domova i ze zahraničí.

Návštěvnost v Památníku Lidice v roce 2009

Návštěvnost Památníku Lidice za rok 2009 Muzeum

	cizinci	ČR	ciz. studenti	ČR studenti	zdarma	ostatní	svatby	celkem
leden	39	31	59	32	2	3	0	167
únor	48	57	427	99	84	14	0	729
březen	110	143	618	338	81	79	0	1369
duben	202	205	878	689	130	202	0	2306
květen	160	390	697	1936	417	394	0	3994
červen	341	286	446	1469	5394	462	420	8818
červenec	411	521	739	275	100	161	280	2487
srpen	325	472	203	264	50	188	440	1942
září	330	202	2170	440	266	379	320	4107
říjen	195	157	1780	509	196	215	0	3052
listopad	53	108	314	190	200	41	0	906
prosinec	86	37	60	72	9	66	0	330
celkem	2300	2609	8391	6313	6929	2205	1460	30207

Návštěvnost Památníku Lidice za rok 2009 Galerie

	cizinci	ČR	ciz. studenti	ČR studenti	zdarma	ostatní	kultura	Celkem
leden	3	14	24	20	10	9	172	252
únor	1	13	0	67	124	6	291	502
březen	4	12	12	14	216	0	263	521
duben	14	17	126	172	104	25	0	458
květen	11	21	116	213	316	39	0	716
červen	2	16	0	169	418	83	0	688
červenec	7	24	69	14	12	21	0	147
srpen	25	49	7	35	26	8	0	150
září	1	19	82	5	58	150	283	598
říjen	10	60	92	93	264	18	278	815
listopad	2	15	0	5	157	4	263	446
prosinec	4	3	0	2	79	2	306	396
celkem	84	263	528	809	1784	365	1856	5689*
								*vstupné koupeno v LG
Návštěvníci v LG (vstupné zakoupeno v muzeu PL)								3602
Celkem návštěvníci v LG za rok 2009								**9291**

Celková návštěvnost Památníku Lidice za rok 2009

	cizinci	ČR	ciz. studenti	ČR studenti	zdarma	ostatní	kultura/svatby	Celkem
leden	42	45	83	52	12	13	172	419
únor	49	70	427	166	208	20	291	1230
březen	114	155	630	352	297	79	263	1890
duben	216	222	1004	861	234	227	0	2764
květen	171	411	813	2149	733	433	0	4710
červen	343	302	446	1638	5812	545	420	9506
červenec	418	545	808	289	112	182	280	2634
srpen	350	521	210	299	76	196	440	2092
září	331	221	2252	445	324	529	603	4705
říjen	205	217	1872	602	460	233	278	3867
listopad	55	123	314	195	357	45	263	1352
prosinec	90	40	60	74	88	68	306	726
Cel. 2009	**2384**	**2872**	**8919**	**7122**	**8713**	**2570**	**3316**	**35896**

Cel. 2008	**2444**	**2868**	**11271**	**7554**	**8626**	**1943**	**3264**	**37970**
Rozdíl	-60	3	-2352	-432	87	627	52	-2075

Komentář k tabulce:

V roce 2009 poklesla návštěvnost Památníku v porovnání s předchozím rokem o cca 5%. Největší pokles je zaznamenán v kategorii studentů z ciziny a lze se jen domnívat, že se tímto způsobem projevila finanční krize v západních zemích. Většímu propadu návštěvnosti bylo pravděpodobně zabráněno pestrými vzdělávacími programy pro studenty a pedagogy a širší nabídkou kulturních pořadů v zimním období.

Je snahou všech pracovníků Památníku Lidice, aby se v roce 2010, po dvou letech stagnace, opět zvýšila jeho návštěvnost, a to v závislosti na rozšíření vzdělávacích programů pro mládež, zavedení vzdělávacích programů pro seniory a rozšíření nabídky kulturních akcí.

Hlavní skupiny příjemců služeb Památníku Lidice – cílové sociální kategorie

děti do 18 let

mládež do 26 let

senioři

osoby se zdravotním postižením

cizinci

krajané

obyvatelé venkova

Významné návštěvy Památníku Lidice v roce 2009

Dne 4. 2. 2009 navštívila Památník Lidice **místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR Dr. Alena Gajdůšková** s doprovodem. V Lidicích ji přivítali zástupci Památníku Lidice a za přeživší lidické ženy a děti pan Pavel Horešovský.
Cílem návštěvy bylo jednak seznámení se paní senátorky (bývalé učitelky) se současnou činností Památníku s důrazem na jeho vzdělávací aktivity a dále projednání spolupráce mezi Lidicemi a mikroregionem Ploština v rámci připravovaného Memoranda o vzájemné spolupráci mezi Lidicemi, Ležáky, Ploštinou a Javoříčkem.

Běh Praha - Lipsko, na počest 600. výročí založení Univerzity Lipsko, měl 3. června 2009 v rámci 1. etapy Praha - Kladno svoji první zastávku v Lidicích. Účastníci běhu, kterými byli studenti z Lipska a UK v Praze, proběhli vstupní bránou do památníku a přes nové Lidice a Růžový sad se dostali ke společnému hrobu lidických mužů, kde společně s rektorem Univerzity Lipsko položili věnec. Po uvítání pracovníky Památníku Lidice a získání základních informací o lidické tragédii pokračovali běžci k cíli první etapy, do Kladna.

Dne 14. června 2009, při příležitosti udělení **Ceny Svatého Vojtěcha za mír** bývalému maďarskému prezidentu panu Arpádu Gönzovi, které se letos odehrálo v Praze, se delegace složená z českých (RNDr. Václav Hampl - rektor Univerzity Karlovy, Karel Schwarzenberg - bývalý ministr zahraničí a PhDr. Miroslav Kunštát z Univerzity Karlovy), slovenských (JUDr. Jan Čarnogurský - bývalý premiér), německých (Dr. sc. pol. Kai-Olaf Lang - významný politik), polských (Adam Krzeminski - novinář) a maďarských (Dr. King Gönz - ministryně zahraničí, Dr. phil. Jürgen Dieringer z Univerzity Andrássy) zástupců vydala mimo jiné do lidického památníku.
Za doprovodu a odborného výkladu vedoucího muzea Ing. Marinova a lidické pamětnice Marie Šupíkové si zde prohlédli multimediální expozici v muzeu památníku, kde se podrobně seznámili s lidickou tragédií. Absolvovali také prohlídku pietního území, při níž položili u společného hrobu lidických mužů jménem nadace smuteční věnec.

Návštěva delegace z Řecka

Dne 13.11.2009 navštívila obec Lidice a Památník delegace z partnerských řeckých měst Distomo a Kalavryta v čele s představitelkou organizace Riga´s Charta paní Georgia Daldaki. Vzácné hosty přijal starosta obce Lidice a někteří zastupitelé obce. Přijetí se zúčastnily i některé přeživší lidické ženy a děti a přítomni byli i pracovníci Památníku Lidice. Po slavnostním přijetí hostů následovala beseda a poté se všichni účastníci odebrali na pietní území, kde řečtí hosté položili na společný hrob mužů čtyři věnce - za Distomo, Kalavritu, Athény a Riga´s Chartu. S velkým zájmem si Řekové prohlédli expozici muzea, vzdělávací středisko i stálou expozici v Lidické galerii. V závěru návštěvy byli zástupci Lidic pozváni do Řecka, kde se v prosinci měli zúčastnit pietních aktů v Distomu a v Kalavritě.

Přehled hlavních akcí organizovaných Památníkem Lidice v roce 2009

Dne 13. června 2009 se pod záštitou ministra kultury uskutečnila u společného hrobu zavražděných lidických mužů **pietní vzpomínka k 67. výročí vypálení obce Lidice**. Hlavní projev přednesl prezident republiky Václav Klaus, zdravici za slovenské hosty pronesl velvyslanec Slovenské republiky v ČR pan Peter Brňo a po motlitbě paní Daniely Brodské z Českobratrské církve evangelické tradičně pietu zakončila projevem předsedkyně ÚV ČSBS Anděla Dvořáková.

Po pietní vzpomínce zahájil předseda Senátu P ČR Přemysl Sobotka **3. ročník celostátní přehlídky sborů "Světlo za Lidice"**, na které po úvodních písních Lucie Bílé zazněly skladby v podání dětských sborů ze všech krajů republiky a hosta, folklorního souboru Šumiačan, ze Slovenska.

Během pietního dne převzala řada osobností z rukou ředitele Památníku Lidice **pamětní odznaky** za spolupráci s Památníkem Lidice v uplynulých letech. Celkem bylo v objektu IN MEMORIAM za přítomnosti čestné stráže Velitelství posádky Praha uděleno 9 odznaků.

Bezprostředně po oficiální pietní vzpomínce následoval **pietní akt KSČM**, jehož účastníci se také nakonec sešli v hledišti přehlídky dětských sborů. Při pietním aktu komunistů došlo k nepříjemnému incidentu na společném hrobě, když někteří mladí účastnící použili na pietním místě vlajky se zakázanými symboly.

Podle odhadu prošlo v tento den Památníkem Lidice zhruba 5 tisíc převážně spokojených návštěvníků.

Dne 16. června 2009 v odpoledních hodinách uctili zástupci Památníku Lidice, lidické ženy a děti a zástupci obce Lidice památku dodatečně zastřelených nebo umučených nevinných lidických občanů v Praze.

Prvním místem uctění památky bylo položení věnce na domě, kde se narodilo 6 dětí po lidické tragédii, a to v Praze, v Dykově ulici. Druhým místem uctění památky a položení věnce byla vzpomínka u památníku obětí heydrichiády před krematoriem v Praze, ve Strašnicích. Třetím místem uctění památky a položení věnce a kytice bylo na místě zastřelených 26 lidických občanů v Praze - Kobylisích.

Ocenění Památníku Lidice

Dne 29. dubna získal pracovník Památníku Lidice, spisovatel Přemysl Veverka, významné ocenění - literární cenu **Zeyerův hrnek** za jeho román s romskou tematikou Skoky do světla, který spatřil světlo světa na konci roku 2007 právě v Lidicích. Cenu autorovi předali starosta Vodňan Václav Heřman a režisér Zdeněk Troška.

Cenu Miroslava Ivanova za rok 2008, v kategorii dílo vydané v posledních třech letech, obdržel 15. května na Knižním veletrhu v Praze Přemysl Veverka za knihu Jak se chodí do Lidic, kterou pro Památník Lidice vydalo nakladatelství Ing. Ivan Ulrych – VEGA-L Nymburk. Po literární ceně udělené na Zeyerových Vodňanech za román Skoky do světla je to další ocenění stálého spolupracovníka Památníku Lidice. Kniha měla křest v Lidicích v květnu 2008.

Partnerství Památníku Lidice

2. 3. 2009 bylo podepsáno v Olomouci **Memorandum** o vzájemné spolupráci mezi Obecním úřadem Drnovice, zastupujícím Mikroregion Ploština, Obecním úřadem Lidice, Obecním úřadem Luká, spravujícím památník Javoříčko, Obecním úřadem Miřetice a Památníkem Lidice, spravujícím NKP Ležáky. Podepsáním memoranda se všichni zavazují k tomu, že budou budovat přímé kontakty mezi jednotlivými subjekty memoranda a vzájemnou spoluprácí ve vzdělávací, výstavní, badatelské i kulturní oblasti budou podporovat naplnění odkazu památných míst České republiky. Uvedená místa a jejich obyvatele postihly během druhé světové války tragické osudy poznamenané nacistickou zlovůlí. Proto se zúčastněné strany dohodly na spolupráci, která přispěje k uchování vzpomínky na tyto tragické události a posílí povědomí o novodobé historii národa především mezi mladou generací.
Podpisu Memoranda byli, kromě starostů z výše uvedených obcí, přítomni předseda PS P ČR Ing. Miloslav Vlček, místopředsedkyně Senátu P ČR Dr. Alena Gajdůšková, rektor Univerzity J. E. Purkyně a řada dalších starostů z regionu a přímých pamětníků tragických událostí z Ležáků, Lidic a Javoříčka.

Dne 17. dubna 2009 se zástupci Památníku Lidice, některé přeživší lidické děti a představitelé obcí Lidice a Miřetice zúčastnili **pietní vzpomínky k 64. výročí vypálení Ploštiny** ve Zlínském kraji, která byla postižena v období 2. světové války obdobně jako obec Lidice. Svojí osobní účastí tak naplňují jedno z ustanovení Memoranda o spolupráci mezi Lidicemi, Ležáky, Javoříčkem a Ploštinou, které bylo podepsáno 2. března 2009 v Olomouci.

Dne 2. května 2009 se starostové obcí Lidice a Miřetice, některé přeživší lidické a ležácké děti a zástupci Památníku Lidice zúčastnili pietní vzpomínky k **64. výročí vypálení obce Javoříčko** v Olomouckém kraji. Poklonili se, společně s několika stovkami účastníků piety, památce zavražděných obyvatel Javoříčka a současně tak naplnili obsah a poslání Memoranda o spolupráci mezi Lidicemi, Ležáky, Javoříčkem a Ploštinou.

13. května 2009 od 19,00 hodin uspořádalo České centrum v Drážďanech v Bibliothek Langebrück literární večer s autorským čtením „lidického dítěte“ paní J.Skleničkové z knihy „Jako chlapce by mě zastřelili“. V knihovně byli manželé Skleničkovi a J.Tauber přivítáni pracovníky Českého centra, ředitelkou knihovny a dalšími organizátory akce. V krátkém úvodním projevu se J. Tauber stručně zmínil o poslání a činnosti Památníku Lidice, se zdůrazněním jeho editorských a vzdělávacích aktivit. Následovalo autorské čtení, na které navázalo vyprávění autorky o svých životních osudech. Působivé vyprávění paní Skleničkové přimělo publikum k dotazům, takže celá akce trvala cca o 40 minut déle. Poté došlo k neformálním rozhovorům s přítomnými a k prodeji představené knihy. Zástupci Českého centra a ředitelce knihovny byly předány propagační materiály a 2 výtisky německé verze knihy „Jako chlapce by mě zastřelili“.

12. června 2009 pořádal Památník Lidice ve spolupráci s Muzeem Slovenského národního povstání Banská Bystrica vzpomínkový program **"Světlo za Kaliště"**. Součástí bohatého programu bylo otevření výstavy „Kaliště včera a dnes“, odborný seminář za účasti pamětníků z Kaliště a doprovodný kulturní program s vystoupením folklorního souboru Šumiačan a dalších slovenských umělců.

Dne 19. června 2009 byla u příležitosti konání 19. Slavnosti míru otevřena **v brazilských Lidicích** výstava vybraných prací z 35. ročníku **Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice 2007**. Tématem tohoto ročníku soutěže a výstavy byl ***Sport.*** Po skončení hlavní části Slavnosti míru – prezentaci místních škol a projevech představitelů prefektury i dalších významných hostů včetně kurátorky výstavy Mgr. Ivony Kasalické, byla výstava slavnostně otevřena slavnostním přestřižením pásky starostou okresu Rio Claro panem Raoulem Machadem a generálním konzulem ze Sao Paula panem Stanislavem Kázeckým. Expozice se skládala ze 3 částí – výběru obrázků z MDVV Lidice, portugalské verze výstavy o historii a současnosti českých Lidic, která byla předána jako dar Památníku Lidice brazilským Lidicím a souboru fotografií Prahy, který přivezl generální konzul ze Sao Paula. Součástí vernisáže bylo hudební vystoupení dětského flétnového souboru a dojemné předávání poselství dětí z brazilských Lidic dětem z Lidic českých. Výstava zde probíhala do konce června 2009 a poté byla přesunuta do města Rio Claro.

Předávání cen oceněným brazilským dětem kurátorkou výstavy v Riu de Janeiru – 22. 6. 2009

Dne 22. června 2009 se uskutečnilo na honorárním konzulátě v Riu de Janeiru slavnostní předávání diplomů 3 brazilským dětem, které byly oceněny ve 37. ročníku MDVV Lidice 2009 s tématem Vesmír. Slavnostního předávání se zúčastnila konzulka paní Diamantine Sobotka, její manžel Freddy Sobotka, zástupkyně odboru vzdělávání okresu Rio de Janeiro a další hosté, včetně učitelů a příbuzných oceněných dětí. Po projevu kurátorky výstavy byly paní konzulkou a kurátorkou předány diplomy **Gabrielovi Andrade Pacheco** a **Jessice Nascimento Santos** z Biblioteky Municipal Euclides da Cunha a **Benovi Abner Pereira Sant Anna** z Colége Estadual Baráo do Rio Branco, obě organizace z Ria de Janeira.
Spolu s diplomy a katalogy byly dětem předány také publikace a DVD o Lidicích, puzzle s motivem sousoší lidických dětí a malé keramické dárky, pan Sobotka oceněné obdaroval přívěsky vyrobené jeho zlatnictvím. Katalogy, výzvy na příští ročník, publikace o Lidicích a další materiály byly rovněž předány učitelům vítězných organizací a zástupkyni okresu Rio de Janeiro.

Pietní vzpomínka v San Pancrazio - 29. června 2009
Dne 22. června 2009 vyrazilo 7 oceněných studentů ve vědomostní soutěži spolu se zástupci Památníku Lidice na cestu do italské obce San Pancrazio spadající pod partnerské město Lidic Bucine. Vítězové vědomostní soutěže si ve spolupráci se skupinou italských studentů vyzkoušeli role hudebních skladatelů a textařů, ale i herců v divadle. Připojili se k nim studenti z Finska, Maďarska, Španělska a Nizozemí. Navštívili oslavy dne Svatého Jana ve vesnici San Martin, dále se byli podívat na dobročinný koncert, pořádaný ve prospěch lidí zasažených nedávným zemětřesením. Vrcholem pobytu byl mírový pochod z Civitella do San Pancrazia, kde společně s představiteli okolních italských obcí a organizací položili věnec k uctění památky nacisty zavražděných obyvatel. Spojení Lidic a San Pancrazia prostřednictvím společného pobytu studentů z různých zemí Evropy nese odkaz a poselství o hrůzných událostech nacistického vládnutí do všech stran.

Zastupitelstvo obce Bernartice u Písku, pozvalo zástupce Památníku Lidice a "lidické děti" na **Setkání rodáků a přátel obce Bernartice**, které se uskutečnilo 18. července 2009. Této obci hrozil během 2. světové války obdobný osud jako Lidicím. Součástí programu bylo také otevření výstavy o lidické tragédii s doprovodným slovem „lidického dítěte“ paní Marie Šupíkové.

Delegace vyslaná Památníkem Lidice se zúčastnila 15. srpna 2009 pietního aktu k **65. výročí vypálení slovenské obce Kaliště** pod názvem „STRETNUTIE GENERÁCIÍ“. Delegaci tvořili pracovníci Památníku Lidice, zástupci obce a ZO ČSBS. Hlavní projev přednesl prezident SR Ivan Gašparovič, za české účastníky promluvil předseda Poslanecké sněmovny P ČR Miloslav Vlček. Po ukončení pietního aktu se zástupci PL v Kališti zúčastnili odhalení mlíře, zhlédli kulturní program (koncerty, pěvecká a taneční vystoupení) a zúčastnili se krátkých rozhovorů s oficiálními i neoficiálními účastníky pietní akce.
V pozdních odpoledních hodinách delegace PL navštívila muzeum v Německej a v podvečerních hodinách ještě muzeum SNP v Bánské Bystrici. Návštěva se uskutečnila na základě plnění Dohody o spolupráci mezi Památníkem Lidice a Muzeem SNP Banská Bystrica

29. srpna 2009 **Oslavy 65. výročí SNP v Banské Bystrici.**
Cesta se uskutečnila na pozvání Muzea SNP v Banské Bystrici a zúčastnil se jí Jaroslav Tauber. Ještě týž den došlo k setkání s dalšími hosty, kteří se na pozvání Muzea SNP zúčastnili podvečerního koncertu v amfiteátru muzea.

V sobotu 29.8.2009 v 11 hodin byl zahájen za účasti prezidenta SR, předsedy vlády SR a dalších významných domácích i zahraničních hostů pietní akt v pietní síni muzea SNP. Při pietním aktu položily přítomné delegace k pomníku kytice a věnce, to vše s podporou vojenské hudby a čestné stráže u pomníku. Po položení věnců byly hosté pozváni k primátorovi města a následně probíhaly další kulturní akce až do pozdních večerních hodin.

V neděli 30.8.2009 byly na náměstí SNP v Banské Bystrici pořádány další akce včetně imitované mobilizace – nástupu do Povstání.

1. září 2009 vzpomínka na **70. výročí rozpoutání druhé světové války v Gdaňsku.**
Na pozvání starosty Gdaňska Pawla Adamowicze se delegace obce Lidice zúčastnila vzpomínkových akcí k 70. výročí vypuknutí II. světové války.
Delegaci tvořili místostarosta obce Lidice pan Tomáš Skála, místopředseda ZO ČSBS a „přeživší lidické dítě“ pan Pavel Horešovský a za Památník Lidice vedoucí muzea Ing. Ančo Marinov.
V úterý dne 1. září v dopoledních hodinách se v Arthur´s Court konala "Mezinárodní vzpomínková konference starostů měst a obcí postižených II.světovou válkou" za účasti zástupců „Světového kongresu polských veteránů“ a studentů z Westerplatte School Club. Během konference uložili starostové jimi přivezené prsti z měst a obcí symbolizujících II. světovou válku do speciální urny, jež se později stane součástí základního kamene muzea II. světové války, které bude vybudováno v Gdaňsku. Při této akci vystoupil s krátkým projevem v anglickém jazyce místostarosta Lidic Tomáš Skála.
Po skončení konference byla otevřena výstava pod širým nebem, kterou organizovalo Historické muzeum Gdaňska. Výstava je věnována městům a obcím, které sehrály speciální roli ve II. světové válce. Na výstavě byl umístěn také výstavní panel Lidic, sestavený ze zapůjčených fotografií z muzea Památníku Lidice.
V odpoledních hodinách proběhl hlavní mezinárodní ceremoniál věnovaný vzpomínce k 70. výročí vypuknutí II. světové války, který se konal u Památníku obránců polského pobřeží v Gdaňsku na poloostrově Westerplatte, kde v roce 1939 II. světová válka začala, když bojová loď „Schleswig – Holstein“ zahájila ve 04:45 minut první palbu. Vzpomínkové akce se zúčastnily vládní delegace z mnoha zemí světa. Hlavní projev měli prezident Polské republiky Lech Kaczyński a předseda vlády Polské republiky pan Donald Tusk. S projevy rovněž vystoupili německá kancléřka Angela Merkelová, premiér Ruské federace Vladimír Putin a další významní zahraniční vládní představitelé.

65. výroční tragédie v Puttenu – 30. 9. – 3. 10. 2009

Ve dnech **30. 9. – 3. 10. 2009** se uskutečnila návštěva zástupců Lidic v holandském městě Putten, které bylo v roce 1944 postiženo podobnou tragédií jako Lidice – ve dnech 1. a 2. října 1944 bylo po úspěšném útoku na německé důstojníky v blízkosti Puttenu odsunuto přes 600 mužů ve věku 18 až 50 let do pracovního tábora v blízkém Amerfortu a posléze do pracovních táborů v Německu, především do Lagelund a Neugamme. Přes 100 domů v Puttenu bylo vypáleno, ve městě zůstaly jen ženy s dětmi a staří lidé. Z odsunutých mužů se jich po válce vrátilo pouze 48, dnes žijí pouze 2.

Na pozvání starosty Puttenu Jana van Puttena a členů Nadace Oktober 44 navštívili Putten při příležitosti 65. výročí Puttenské tragédie 2 zástupci Památníku Lidice – vedoucí muzea Ing. Ančo Marinov a vedoucí galerie Mgr. Ivona Kasalická a 4 přeživší lidické děti – Jiří Pitín, Pavel Horešovský, Jana Hanzlíková a Marie Šupíková.

Program návštěvy byl velmi bohatý – zástupci Lidic společně s delegáty dalších měst ze zahraničí (Oradour sur Glade, Televag, Ladelund, Neuen-gamme, Wyk auf Für a dalšími) navštívili pracovní tábor v Amersfoortu, kde byli internováni muži z Puttenu předtím, než byli odesláni do německých táborů, válečný hřbitov v Loenen, kde jsou pohřbeny některé oběti puttenské tragédie a zúčastnili se konference na téma Puttenská tragédie. V den 65. výročí tragédie v Puttenu 2. 10. se skupina zúčastnila připomenutí tragédie a mše v Oude Kerk (Starý kostel), kde byli muži shromážděni před deportací do Amersfoortu a poté položila věnec u památníku – sochy Ženy z Puttenu. Po skončení pietního aktu při společném setkání se všemi účastníky a přeživšími z Puttenu vystoupila za lidické děti Marie Šupíková, která přiblížila všem přítomným tragédii Lidic, osudy lidických mužů, žen i dětí a podělila se o pocity, které měly vrátivší se lidické děti s navrácenými muži z Puttenu společné – proč se vrátila ona a ne moje dítě, proč on a ne můj muž.

Přesvědčili jsme se opět, že jméno Lidice je světově známé, mnozí z přítomných chtěli s lidickými dětmi mluvit osobně, nechat si od nich podepsat knihu, či jim podat ruku. Zajímal je jejich osud a život poté, co se navrátily po válce zpět do Lidic.

Návštěva ve vypálených řeckých vesnicích ROGOI, KALAVRYTA a DISTOMO – 3. – 7. 12. 2009

Ve dnech 3. – 7. prosince 2009 se uskutečnila návštěva zástupců Lidic v řeckých městech a vesnicích, které byly během 2. světové války stiženy podobným osudem jako Lidice. Návštěva se uskutečnila v rámci programu financovaného z EU fondů, který organizovala Riga´s Charta – řecká nezisková organizace sbližující balkánské země především v oblasti kultury a vzdělávání. Na pozvání ředitelky Riga´s Charta paní Georgie Daldaki navštívili Athény a další místa v Řecku zástupce Památníku Lidice vedoucí galerie Mgr. Ivona Kasalická, člen zastupitelstva obce Lidice Ing. Vladimír Kovačík a dvě přeživší lidické děti Jana Hanzlíková a Marie Šupíková.

První den zástupci Lidic společně s dalšími hosty z řecké organizace bojovníků proti fašismu navštívili vypálenou řeckou vesnici v horách ROGOI, kde bylo dne 8. 12. 1943 zastřeleno 61 mužů a město KALAVRYTA, kde se odehrál dne 13. 12. 1943 masakr, při kterém zahynulo 677 obyvatel a bylo vypáleno 1 000 domů. Další den navštívila delegace řeckou vesnici DISTOMO, kde bylo 10. 6. 1944 zavražděno 218 dětí, žen a mužů. Na obou místech byli účastníci přivítáni nejen představiteli místní samosprávy, zástupci prefektury, ale i dalšími obyvateli měst včetně studentů.

Na závěr programu byla v místní části Athén - KESARIANI uspořádána konference, kde vystoupilo mnoho hostů včetně starosty této městské části, konzula ambasády ČR v Athénách, starosty Rogoi, přímých účastníků bojů proti fašistům a dalších. Vrcholem programu byla osobní výpověď lidického dítěte paní Marie Šupíkové, která jako jedno ze 17 dětí ze 105 přežila lidickou tragédii a v roce 1946 se vrátila zpět do Lidic. Její projev byl velmi procítěný a byl přijat bouřlivým potleskem celého sálu. Za obec Lidice předal pozdravy také člen zastupitelstva obce Lidice pan Vladimír Kovačík a vedoucí Lidické galerie Památníku Lidice Ivona Kasalická, která přiblížila i Mezinárodní dětskou výtvarnou výstavu Lidice, které se pravidelně úspěšně účastní i řecké děti.

Součástí programu bylo i otevření výstavy fotografií z podobně postižených míst – Lidic, Kalavryty, Distoma a Rogoi a také části Athén Kesariani, kde bylo v květnu a červnu 1944 popraveno přes 200 řeckých aktivistů jako odveta za smrt německého generála zabitého u Molai, Sparti. Po skončení oficiálního programu se delegace přesunula na místo poprav - střelnici, kde byly položeny věnce.

Návštěva v Řecku byla další z akcí, které prohlubují porozumění mezi podobně postiženými obcemi v Evropě a které se snaží, aby prožité tragédie nebyly zapomenuty a byly předávány dalším generacím. Možnost osobně vyslechnout a potkat pamětníky těchto událostí byla pro všechny zúčastněné velkou událostí a opět potvrdila, že osobní výpovědi nejen lidických dětí jsou a budou jednou z nenahraditelných forem předávání historické paměti.

12. prosince 2009 „lidické děti“ hosty adventu v Opočně u Loun.

Některé z přeživších "lidických dětí" se na pozvání starosty obce Opočno u Loun zúčastnily tamního adventního koncertu a rozsvícení vánočního stromu. Svojí účastí tak paní Šupíková, Součková, Hanzlíková a pan Horešovský znovu potvrdili hezkou spolupráci, která byla mezi Opočnem a Památníkem Lidice zahájena před dvěma roky.

MUZEUM

Stálá multivizuální expozice v muzeu Památníku pod názvem **„A nevinní byli vinni…“** byla v celoročním provozu.

PRÁCE SE SBÍRKOU:
Sbírka Památníku Lidice – muzeum - podsbírka „Historická“ a „Fotografická“
K 31. 12. 2009 měla „Historická“ podsbírka celkem 599 sbírkových předmětů a „Fotografická“ podsbírka 3315 fotografických souborů.
Po převedení Národní kulturní památky Ležáky a Kulturní památky Lety do správy Památníku Lidice jsou sbírkové předměty evidovány v CES a budou postupně elektronicky zpracované.
V roce 2009 byl jeden předmět z Historické sbírky muzea zapůjčen do Rakouska na výstavu „Österreich - Tschechien Im Herzen Europas in Horn, Raabs and Telč.”

V roce 2009 byla dokončena v muzeu digitalizace „Historické“ a „Fotografické“ podsbírky, která je mimo jiné využívána ke studijním a badatelským účelům. Obě podsbírky se zapisují do programu DEMUS – Historická a DEMUS – Fotoarchiv.

Přehled výstav uspořádaných Památníkem Lidice v roce 2009

Stálá multivizuální expozice v muzeu Památníku pod názvem **„A nevinní byli vinni…“** byla v celoročním provozu.

Dne 2. března 2009 byla v rámci slavnostního otevření Muzea řemesel a stavitelství Jižního Valašska v Drnovicích zahájena výstava **35. ročníku Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice.** Zahájení otevření muzea provedla 1. místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR Dr. Alena Gajdůšková, otevření výstavy uvedla kurátorka MDVV Mgr. Ivona Kasalická. Při této akci byli přítomni zástupci Památníku Lidice, starosta Lidic a přeživší lidické děti.

2. března 2009 byla v Olomouci představena výstava **„Zapomenuté Javoříčko**“ v rámci programu spolupráce mezi obcemi Lidice, Ležáky, Javoříčko a Ploština. Výstavu zahájil předseda PS PČR Ing. Miloslav Vlček. Součástí akce byl slavnostní podpis „Memoranda o spolupráci“ mezi výše uvedenými místy.

27. března 2009 **zahájení hlavní sezóny v Památníku Lidice** výstavami „Zapomenuté Javoříčko a „Ohlasy lidické tragédie ve světě“

Autory výstavy **„Zapomenuté Javoříčko“** jsou Filip Žáček, asistent předsedy PS Parlamentu ČR a PhDr. Pavel Urbášek, ředitel Archivu Univerzity Palackého.

Cílem putovní výstavy je především upozornit na problematiku javoříčské tragédie, protože v současnosti je poukazováno ve vztahu k nacistickým represáliím zejména na Lidice a Ležáky. Daný projekt chce přispět k prezentaci rovněž méně známých případů teroru, kterého se dopustila německá nacistická vojska na našem civilním obyvatelstvu v letech 1939 – 1945.

Na devíti tématických banerech bude představen osud Javoříčka prostřednictvím informativních textů a úryvků z dobového tisku. Kostru výstavy tvoří soubor fotografií ze sbírek Vlastivědného muzea v Olomouci zachycující zničenou obec jen několik dní po tragédii. Výstavu osobně zahájil předseda PS PČR Ing. Miloslav Vlček, přítomna byla též europoslankyně Ing. Jana Bobošíkové, primátor města Kladno Ing. Dan Jiránek a řada dalších významných hostů.

Autorem výstavy **„Ohlasy lidické tragédie ve světě“** je pplk. PhDr. Eduard Stehlík.

Barbarský zločin spáchaný na Lidicích otřásl v červnu 1942 celým civilizovaným světem. Obrovskou odezvu měl zejména na Americkém kontinentě. Ministr námořnictva USA William F. Knox již 13. června 1942 prohlásil: „Zeptají-li se nás příští generace, proč jsme bojovali v této válce, budeme jim vypravovat o Lidicích.“
12. července 1942 se městečko Stern Park Gardens ve státě Illinois přejmenovalo na Lidice a jeho příkladu později následovala další města a obce v různých místech světa. Po Lidicích byly pojmenovány ulice, náměstí, parky, rodiče dávali křestní jméno Lidice svým dcerám.
Na hrůzné lidické události zareagoval brzy po tragédii i světový film. Pravděpodobně nejpůsobivějším filmem o vyhlazení Lidic se stal film „Tichá ves“, natočený v prostředí waleské hornické vsi Cwmgiedd.
Současně se zprávou o zničení Lidic vznikla myšlenka na jejich znovuvybudování, která nalezla mimořádný ohlas mezi britskými horníky. Jejich hnutí „Lidice shall live!“ iniciovalo založení fondu na stavbu nových Lidic.
Ani po válce se ve světě na Lidice nezapomnělo. Na výstavbě nových Lidic se podílely stovky lidí i ze zahraničí. Stejně tak pokračovaly aktivity hnutí „Lidice shall live!“. V roce 1955 byl v Lidicích s podporou hnutí vybudován Růžový sad. O jedenáct let později stál Sir Barnett Stross, předseda hnutí a poslanec britského parlamentu, u zrodu Lidické sbírky. Do Lidic se tak dostala díla výtvarných umělců z celého světa mezi nimiž nechybí světově uznávaní umělci jako např. Gerhard Richter nebo Joseph Beuys.
Výstavu zahájil předseda PS P ČR Ing. Miloslav Vlček s europoslankyní Ing. Janou Bobošíkovou a přeživšími lidickými dětmi.

Dne 2. dubna 2009 byla v rámci slavnostního otevření nové expozice NKP Ležáky a při příležitosti zahájení sezóny otevřena i Minigalerie NKP Ležáky, kde byla umístněna expozice výběru nejlepších prací **36. ročníku Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice.** Výstava trvala do 16. června 2009.

Výstava „Nově ve školních družinách“ 1. ročník, vernisáž 16. dubna 2009

Laická i odborná veřejnost si mohla prohlédnout výstavu „Nově ve školních družinách“ s podtextem „První prezentační výstava činnosti dětí a pedagogů školních družin Středočeského kraje“, kterou pořádal Památník Lidice společně se Vzdělávacím zařízením Středočeského kraje. Bylo možno shlédnout výtvarné práce dětí, fotodokumentace z pořádaných akcí, soutěží, sportovních olympiád, vybrané texty z ŠVP ŠD některých škol a další materiály. Výstava byla ve výstavní síni Pod Tribunou v areálu muzea Památníku Lidice do 15. května 2009.

Výstava Irisů, vernisáž 21. května 2009.

Přehlídka nejnovějších odrůd kosatců Českého svazu zahrádkářů ve výstavní síni Pod Tribunou. Tato výstava byla jednou z mnoha doprovodných akcí k 67. výročí lidické tragédie.

Výstava kaktusů a sukulentů, vernisáž 11. června 2009.
Cílem výstavy bylo představit výsledky současného pěstitelského umu a snažení kaktusářů, kteří tuto ušlechtilou zábavu rozvíjejí v rámci ZO ČSZ Kaktusáři – Kladno.

Výstava „LEŽÁKY“, vernisáž 26. října 2009
Jedná se o putovní výstavu, která má návštěvníkům přiblížit barbarský zločin spáchaný německými nacisty v Ležákách, jež otřásl v červnu 1942 civilizovaným světem. V osadě Ležáky vznikla odbojová organizace, která ve spolupráci místních občanů a českých parašutistů vyslaných z Anglie, informovala pomocí skryté vysílačky „Libuše“ ústředí v Londýně o vývoji politické situace v Protektorátu Čechy a Morava. Vyvrcholením této situace začátkem roku 1942 byl následný atentát na říšského protektora Reinharda Heydricha dne 27. května 1942. Provedli ho 3 parašutisté: Josef Gabčík, Jan Kubiš (Anthropoid) a Josef Valčík (Silver A). Obec Ležáky byla vypálena, obyvatelé vyvražděni.
Výstava se konala ve výstavní síni IN MEMORIAM v areálu muzea Památníku Lidice do 28. 2. 2010.

Vernisáž výstavy POCTA MARII UCHYTILOVÉ – 18. 11. 2009.

Dne 18. listopadu 2009 se ve výstavní síni Pod Tribunou konala vernisáž výstavy k 20. výročí úmrtí ak. sochařky a medailérky **Marie Uchytilové** – Pocta Marii Uchytilové. Výstava přiblížila život a dílo Marie Uchytilové (1924-1989), autorky Pomníku dětských obětí války, který stojí na pietním území Lidic a také sochy Lidická matka, která je umístěna v Kladně. Na vernisáži se sešlo více než 100 hostů.

Vernisáž výstavy zahájil hrou na flétnu 10 letý pravnuk Marie Uchytilové Martin Klán. Úvodní slovo přednesl1. náměstek ministra kultury JUDr. František Mikeš. Odborného slova se ujala PhDr. Irena Bukačová, ředitelka Muzea a galerie Severního Plzeňska v Mariánské Týnici, které díla Marie Uchytilové do expozice zapůjčilo a pplk. PhDr. Eduard Stehlík, vojenský historik, který hovořil o vztahu Marie Uchytilové k Lidicím.

Slavnostní atmosféru doplnila herečka Táňa Fischerová, která přednesla báseň Marie Uchytilové – „Dokud jsou na světě ještě otevřené dveře“ a také autentická nahrávka hlasu paní Uchytilové, která byla pořízena jen 2 dny před její smrtí v roce 1989.

Na výstavě je možné shlédnout filmy o Marii Uchytilové. Výstavu doprovází dílny pro děti.

LIDICKÁ GALERIE

Stálá expozice výtvarného umění v Lidické galerii seznamuje návštěvníky s „Lidickou sbírkou“ – díly darovanými Lidicím od umělců z celého světa. Vystaveno je 94 děl autorů z České a Slovenské republiky, SRN, Francie, Maďarska, Polska, Nizozemí, Řecka, Velké Británie aj., ostatní díla jsou uložena v depozitáři.

PRÁCE SE SBÍRKOU:

Sbírka Památníku Lidice – podsbírka výtvarného umění - Lidická sbírka

K 31. 12. 2009 měla Lidická sbírka 433 výtvarných děl, z nichž posledních 9 bylo přijato poradním sborem 27. 11. 2009. Stálá expozice umístěná v přízemí prezentuje přibližně čtvrtinu děl, ostatní díla jsou uložena v zajištěném depozitáři Lidické galerie. V letních měsících byla zjištěna v depozitáři větší vlhkost a teplota a proto byly provedeny opakované stěry z obrazů, soch i nábytku, které Národní archiv vyhodnotil jako negativní. Po zhodnocení situace a v souladu návrhem řešení odborníkem byla podána žádost ISO D na vybavení depozitáře kvalitnější a výkonnější odvlhčovací jednotkou.

Po celý rok byla 2 díla z Lidické sbírky – Gerhard Richter – Onkel Rudi a Volf Wostell – Hommage a Lidice na výstavách Art of Two Germanies and Kunst und Kalter Krieg v zahraničí (25. 1. - 19. 4. 2009 Los Angeles Muzeum of Art, USA; 23. 5. - 6. 9. 2009 Germanisches Nationalmuseum, Norimberk, SRN; 3. 10. 2009 - 3. 1. 2010 Deutsches

Historisches Museum, Berlin, SRN) a díla byla proto v expozici nahrazena kvalitními reprodukcemi.

V roce 2009 byla kompletně digitalizována Lidická sbírka (fotografie v kvalitním rozlišení). Fotografie budou v menším rozlišení vloženy do DEMUSu a budou připraveny na případnou prezentaci v informačním kiosku či na webových stránkách Památníku Lidice. S prezentací souvisí také vypracování a podepsání dodatečných licenčních smluv na jednotlivá díla, k čemuž by mělo po spolupráci s DILIÍ docházet průběžně během roku 2010. V Lidické galerii byl nainstalován program CESik, jehož prostřednictvím již od konce roku 2009 dochází k elektronické komunikaci s CES a také k výraznému zlepšení prezentace Lidické sbírky.

Nové přírůstky do Lidické sbírky – listopad 2009

VERNISÁŽ výstavy Kdy je čtení barevné – 11. 2. 2009

Dne 11. února 2009 se konala vernisáž výstavy Valonských ilustrátorů „**Když je čtení barevné**“ Výstava skončila 3. května 2009. Tato výstava, která vznikla v roce 2007 při příležitosti pocty Francouzskému společenství Belgie na Veletrhu knih pro mládež v Boloni, měla dvě části - Panorama, kterou tvořily ilustrace 40 výtvarníků a Parade, která představila 15 obrázků evokujících karnevalovou tradici.
Do Česka zavítala výstava v rámci uplatňování Dohody o spolupráci, kterou 28. března 2001 podepsala Česká republika s Francouzským společenstvím Belgie a Valonským
Výstavu zahájila velvyslankyně Belgického království J. E. Renilde Loeckx a 1. náměstek ministra kultury ČR JUDr. František Mikeš. Odborné slovo pronesl tvůrce koncepce výstavy pan Jean-Marie Derscheid a vystavující ilustrátor pan Benoit Jacques, který zároveň vedl několik výtvarných dílen pro děti z okolních škol.

VERNISÁŽ 37. Ročníku Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice 2009 – 27. 5. 2009

Dne 27. května 2009 proběhla slavnostní vernisáž s předáváním cen vítězům, která zahájila **37. ročník Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice 2009** (MDVV Lidice). Hlavními tématy tohoto ročníku byl „Vesmír“. Příznivá odezva mnoha, zejména dětských, návštěvníků z ČR i ze zahraničí potvrzuje její trvalou oblibu. Výstava přibližně 1 400 dětských výtvarných prací z celého světa byla ukončena 1. listopadu 2009.

Na vernisáži byli přítomni a ceny těm nejlepším výtvarníkům na pódiu předávali - předseda Parlamentu ČR - Ing. Miloslav Vlček, 1. náměstek ministra kultury ČR - JUDr. František Mikeš, předsedkyně České komise pro UNESCO Prof. RNDr. Helena Illnerová, Drsc., první československý kosmonaut Ing. Vladimír Remek a poslankyně Evropského parlamentu Ing. Jana Bobošíková. Vedle těchto významných osobností se vernisáže zúčastnili zástupci ze 16 ambasád oceněných zemí.
Při slavnostním zahájení byly předány medaile Lidická růže nejlepším dětským výtvarníkům z České republiky a nejlepším výtvarníkům ze zahraničí – letos přijela převzít medaili za svou malbu 8letá rumunská dívka Ivana Bianco Anton z Primary school Vasila Conta z IASI a její učitel výtvarné výchovy pan Aurel Dascalu, kterým na pódium předal ocenění také rada velvyslanectví Rumunska pan Konstantin Štefanoae. Další zahraniční návštěvnicí byla 6letá slovenská dívenka Frederika Krompaská ze ZUŠ Spišská Belá, které na pódium předala cenu konzulka velvyslanectví Slovenské republiky paní Jozefína Škorupová. Třetím zahraničním medailistou, který svým obrázkem zaujal porotu, se stal 5letý Jan Alfonso Quilles Chytrý, který přicestoval do Lidic až z dalekého Mexika. Jeho návštěva v Lidicích se uskutečnila díky podpoře Ministerstva zahraničních věcí (Secretaría de Relaciones Exteriores de México) Mexika a záštitě Velvyslanectví Mexika v ČR. Medaili mu na pódium předal sám velvyslanec J.E. p. José Luis Bernal Rodrígurez.

Na vernisáži vystoupil dětský pěvecký sbor z Japonské školy v Praze a na trubku zahrál Gustav Sedelmayer, žák ZŠ Buštěhrad. Doprovodný program byl obohacen o prezentační dílny Národního technického muzea, které probíhaly od 9:30 a 12:30, od 9 do 14 hodin se mohli návštěvníci podívat dalekohledem z Astrobusu Štefánikovy hvězdárny v Praze a vyzkoušet atrakce a zábavné hry střediska volného času Labyrint Kladno. Nejvíce oblíbeným programem pro děti se staly projížďky v kočáře taženým koňmi Lidickou alejí a také autogramiáda 1. čsl. kosmonauta pana Vladimíra Remka.

Vernisáž výstavy Pocta Adolfu Zábranskému – 18. 11. 2009

Ve středu 18. 11. 2009 byla v Lidické galerii otevřena výstava **Pocta Adolfu Zábranskému**, která přibližuje dílo malíře a ilustrátora Adolfa Zábranského (1909-1981), na jejímž otevření se sešlo více než 70 hostů.
Vernisáž výstavy zahájil skladbou Leoše Janáčka Po zarostlém chodníčku Marcel Javorček, následně se odborného slova ujala Doc. PhDr. Věra Beranová, CSc., která přiblížila život a dílo Adolfa Zábranského a představila jednotlivé soubory kreseb a ilustrací, které výstava představuje.
Slavnostní atmosféru doplnila herečka Táňa Fischerová, která přednesla úryvek z knihy Ivana Olbrachta – Ze starých letopisů, osobní vzpomínkou obohatila vernisáž i jeho manželka akad. mal. Marie Zábranská.
Návštěvníci výstavy mohli shlédnout televizní dokument o Adolfovi Zábranském Malíř milovaný z roku 1981.
Výstavu, která byla otevřena do 2. května 2010 doprovázely dílny pro děti.

<u>Ediční, vzdělávací a propagační činnost Památníku Lidice v roce 2009</u>

Dne 27. 3. 2009 proběhl v Lidické galerii křest nové knihy Přemysla Veverky „Poutníkův lidický průvodce“, která tvoří jistý pandán k autorově předchozí knize Jak se chodí do Lidic. Účastníci křtu ve zcela zaplněném divadélku Lidické galerie ocenili interpretační výkon Josefa Somra, jenž brilantně a zaujatě přednesl několik ukázek z knihy. Literární setkání vyvrcholilo nečekaným závěrem – knihu pokřtil předseda Poslanecké sněmovny Miloslav Vlček a prostými slovy ji popřál šťastnou cestu ke čtenářům. Dodal, že to je kniha nejen potřebná, ale i zajímavá a přitažlivá a že si své čtenáře určitě najde.
Druhý křest této knihy se uskutečnil 6. dubna 2009 v Paláci knih Luxor, kde jej uváděl moderátor a knihkupec Vratislav Ebr.

Dne 13. 10. 2009 byla pokřtěna v Lidické galerii průřezová publikace **Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice 1967 – 2009.** Tato výjimečná publikace představuje jednu z největších a nejstarších dětských mezinárodních výtvarných výstav na světě a vzdává hold všem organizátorům a zúčastněným organizacím, které nad výstavou po celou dobu její existence držely a drží ochrannou ruku. Najdete v ní reprodukce více než 150 vítězných výtvarných prací dětí z České republiky i ze 44 zemí světa, obrazovou část doplňuje historie výstavy i její harmonogram, vyznání kurátorů výstavy, předsedy odborné poroty a katalogový seznam všech ročníků včetně plakátů, informací o počtu zúčastněných dětí, místu a konání hlavní expozice i jednotlivých výstavách v zahraničí. Texty jsou simultánně i v angličtině.
Kniha byla vydána za podpory Ministerstva kultury České republiky v rámci předsednictví České republiky v Evropské Unii.

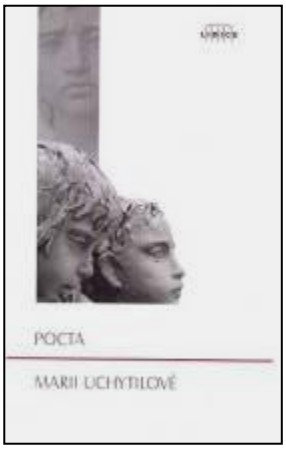

U příležitosti 20. výročí úmrtí a otevření výstavy Pocta Marii Uchytilové vydal Památník Lidice stejnojmennou publikaci, která přibližuje život a dílo sochařky a medailérky akademické sochařky Marie Uchytilové (1924 – 1989), autorky Památníku dětských obětí války, od jejíž smrti uplynulo v listopadu 2009 20 let. Útlá knížka si neklade za cíl být odbornou a obsáhlou monografií o autorce, je především vzpomínkou na tuto významnou ženu a vzdává hold její práci, kterou Marie Uchytilová nejen Lidicím a lidickým matkám věnovala. Brožura přibližuje autorku skrze vzpomínky její dcery **Sylvie Klánové**, která již od útlého dětství práci své maminky sledovala a obdivovala. Autorem druhého příspěvku připomínající vztah Marie Uchytilové k Lidicím je historik **Eduard Stehlík**, autor publikací o Lidicích i mnoha výstav s touto tematikou. Závěrečný text ředitelky Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici **Ireny Bukačové** shrnuje život a dílo umělkyně a neopomíná ani seznam uspořádaných výstav, získaných cen a nerealizovaných prací autorky.

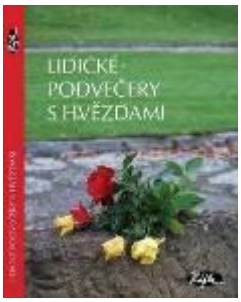

Kniha **„Lidické podvečery s hvězdami“** vznikla přičiněním nakladatelství Slávky Kopecké ze záznamů Křesel pro hosty pořádanými Památníkem Lidice od roku 2005. V této knize čtenář nalezne záznamy vzácných setkání publika se zajímavými lidmi, většinou tvůrci či těmi, kdož ve své profesi vynikli. Písemná svědectví nedokážou přesně zachytit atmosféru jednotlivých večerů v sálku Lidické galerie, ale i tak jsou osvěžujícím "podáním ruky a pohlazením po duši". Jsou inspirací a zároveň dokladem, že dnešní Lidice žijí nejen minulostí, ale i současností.

Román **„Láska a smrt na potoce Ležák“,** autor Přemysl Veverka, křest v Ležákách se uskutečnil dne 11. 12. 2009, ukázky z knihy četl Josef Somr, druhé představení knihy se uskutečnilo v Lidické galerii dne 16. 12. 2009 v rámci vánočního koncertu.

V sobotu 6. 6. 2009 se uskutečnilo v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Opočně u Loun noční představení Každý své břímě aneb pocta P. Josefu Štemberkovi. Tohoto představení se zúčastnili také některé přeživší lidické děti a pracovníci Památníku Lidice.
Vlastnímu představení předcházelo srdečné přijetí lidických občanů starostou obce Opočno a zastupiteli obce.
Přednes brněnského herce Miroslava Gabriela Částka, doplněný skvělou chrámovou hudbou, byl v zešeřelém kostele velice emotivním zážitkem pro posluchače a stal se jímavou oslavou hrdinství posledního lidického faráře v tragické noci z 9. na 10. červen 1942.

Ve dnech 7. - 9. března uskutečnily průvodkyně Památníku Lidice poznávací exkurzi do KT Osvětim, Krakov, Drnovice a Památník Ploština.
- První den - cílem zájezdu byl nacistický koncentrační tábor Osvětim a vyhlazovací koncentrační tábor Osvětim Březinka tzv. „továrna na smrt“, kde za druhé světové války zahynulo více než jeden a půl milionu lidí.

- Druhý den - průvodkyně Památníku Lidice navštívily Krakov. K nejzajímavějším místům patřila Galerie Czartoryski, kde mimo jiné mohly obdivovat dílo
- Třetí den - byl věnován prohlídce muzea řemesel v Drnovicích a Památníku Ploština.

Dne 10. června 2009 se MgA. N. Rezková Přibylová a M. Borová zúčastnily slavnostního vyhodnocení 15. ročníku literární a 13. ročníku výtvarné soutěže určené žákům základních a středních škol vyhlašovaných Památníkem Terezín. Součástí programu, který probíhal v kinosále Muzea ghetta, bylo vedle předání cen oceněným autorům také otevření výstavy oceněných výtvarných prací a vystoupení dětského hudebního souboru. Slavnostního ceremoniálu se zúčastnili pamětníci, zástupci ministerstva kultury, ústeckého kraje a dalších institucí „Lidické podvečery“

Ve dnech 1.-2. června proběhly v nově otevřeném Muzeu řemesel a stavitelství jižního Valašska v Drnovicích v rámci Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice zpřístupněné od března v tomto muzeu výtvarné dílny pro žáky ze základních škol v Drnovicích, Vysokém Poli a Újezdu. Dílen, které vedly pracovnice PL Naďa Rezková Přibylová a Marie Borová se zúčastnily také děti z drnovické MŠ. Celkem zde proběhly čtyři dílny (dvě v pondělí a dvě v úterý) s účastí 108 dětí. Tato akce byla věnovaná Mezinárodnímu dni dětí a realizována v rámci Memoranda o spolupráci mezi Památníkem Lidice a obcemi Lidice, Miřetice, Luká a Drnovice.

Ve dnech 17. - 19. února 2009 se MgA. N. Rezková Přibylová účastnila mezinárodní konference Muzeum a změna III. pořádané AMG. Na konferenci vystoupili představitelé českých i zahraničních paměťových institucí, kteří se snažili ve svých příspěvcích reflektovat současnou situaci muzeí a jejich každodenní praxi. N. Rezková vystoupila v části věnované digitalizaci s krátkým koreferátem zaměřeným na přístupnost digitalizovaného materiálu k prezentačním a výukovým účelům s odkazem na prezentační a vzdělávací software Památníku Lidice (Historická sbírka PL).

Ve dnech 18.-19. března 2009 se MgA. Rezková Přibylová zúčastnila konference Muzeum a škola 2009 - Jít si naproti, kterou pořádalo Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Zástupci muzeí, galerií a škol zde představili projekty založené na aktivní spolupráci školy a muzea/galerie. Na konferenci zástupkyně Památníku Lidice vystoupila s příspěvkem „Prezentační a vzdělávací formy PL se zaměřením na české školy“.

Ve dnech 18.-20.8.2009 se MgA. Rezková Přibylová zúčastnila Letní školy výchovy k občanství a evropanství pořádanou Katedrou společenských věd PF UP v Olomouci. Cílem bylo nabídnout přítomným učitelům (převážně předmětu výchova k občanství) vzdělávací aktivity Památníku Lidice.

Dne 17.9. se MgA. Rezková Přibylová zúčastnila konference s názvem Atraktivní vzdělávání pro dospělé v kulturních institucích, která se konala v rámci Festivalu vzdělávání dospělých AEDUCA 2009 pořádaného FF UP v Olomouci a Institutem celoživotního vzdělávání. N. Rezková Přibylová zde vystoupila se svým příspěvkem na téma: Vzdělávání dospělých v Památníku Lidice.

Dne 9.11. vystoupila MgA. Rezková Přibylová se svým příspěvkem „Výchova příkladem v praxi“ na veřejném slyšení Senátu Parlamentu České republiky, které proběhlo na téma "Potřeby škol v oblasti občanského vzdělávání a výchovy k demokratickému občanství" v rámci cyklu Výchova příkladem.

Od dubna do listopadu bylo realizovány 4 akreditované semináře pro učitele, které pod názvem „Nebyly jen Lidice“, „Co je fašismus a nacismus“ a „Odbojová činnost na území Protektorátu a nacistická represe“ proběhly v Památníku Lidice (2 krát), v Praze na Pankráci (1 krát), na Slovensku a Moravě (1 krát). Celkem se těchto seminářů zúčastnilo 72 pedagogů základních a středních škol a dalších vzdělávacích institucí.
Pozn. Nejsou započítány semináře probíhající v NKP Ležáky.

Od 14.-15.11.2009 proběhl v Lidické galerii akreditovaný seminář Muzea města Ústí nad Labem pod názvem „Zapomenutí hrdinové“. Akce se konala v rámci navázané spolupráci s výše uvedeným muzeem. Do budoucna se předpokládá užší spolupráce s touto institucí především v souvislosti se vzdělávací činností.

2.-3.10. proběhlo v Lidické galerii pracovní setkání českých a německých pedagogů zastupujících vzdělávací a paměťové instituce. Cílem setkání bylo iniciování příhraniční spolupráce mezi památnými místy v rámci práce s mládeží. Projednávány byly možnosti a nejúčinnější formy česko-německé spolupráce.

4. ročníku mezinárodní internetové vědomostní soutěže „Lidice pro 21. století“ se zúčastnilo 2432 soutěžících z těchto zemí: Česká republika, Filipíny, Indie, Makedonie, Pákistán, Rumunsko, Rusko, Řecko, Slovensko, Turecko, Ukrajina, Velká Británie, Venezuela.
V I. kategorii (věk 10 - 14) se zaregistrovalo 1476 účastníků z toho 88 cizinců.
Do II. kategorie (věk 15 - 19) se přihlásilo 956 soutěžících, z toho 71 cizinců.

Součástí 4. ročníku byla také soutěž škol „O nejaktivnější školu“, které se zúčastnilo 84 českých a slovenských škol.

Sedm nejúspěšnějších soutěžících se ve dnech 22. - 28. června zúčastnilo pobytu v Itálii. Součástí programu, který pro ně připravil partner soutěže - zastupitelstvo obce Bucine, byla mezinárodní tvořivá dílna a účast na pietní vzpomínce k uctění památky nacisty zavražděných obyvatel v tomto regionu.

Od ledna 2009 byl rozšířen útvar vzdělávání o pracovní pozici asistenta pedagoga. Díky tomuto kroku se podařilo zintenzivnit počet programů pro školy a rozšířit jejich nabídku. Realizován byl následující počet programů:

- Příběh obce Lidice 60x (1307 žáků) - ve vzdělávacím středisku PL
- Co mi sochy vyprávěly 9x (183 žáků) - v Lidické galerii
- Čtvero ročních období 8x (134 žáků) - v Lidické galerii
- Historie v literatuře 6x (140 žáků) - v Městské knihovně Kladno
- Výtvarné dílny 13x (298 žáků) - v Lidické galerii a v Muzeu řemesel a stavitelství jižního Valašska
- Celkem: 96 programů (2062 žáků)

Pozn. Počty jsou uvedeny bez programů probíhajících v NKP Ležáky

Dne 24. června proběhly v rámci pravidelné spolupráce dvě besedy s mladými čtenáři v Městské knihovně Kladno jíž se zúčastnili spisovatel Př. Veverka a ředitel Památníku Lidice. Čtenářům vyprávěl spisovatel Veverka o své tvorbě a jak se dostal k tématu Lidic, v závěru pak byli přítomní informováni o některých nových poznatcích z historie Lidic.

Dne 11. března proběhla v Táboře na Střední škole obchodu, služeb a řemesel a Jazykové škole s právem jazykové zkoušky beseda s lidickou ženou Miloslavou Kalibovou a spisovatelem Přemyslem Veverkou za účasti ředitele Památníku Lidice a pedagogické pracovnice N. Rezkové Přibylové. V průběhu dvouhodinového setkání v kinosále školy se studenti seznámili s osudem lidických obyvatel i s příběhem paní Napravilové, ženy pátrající po válce po lidických dětech. Význam tohoto setkání pamětnice se studenty podtrhla i účast místostarostky města Tábor a regionálního tisku.

Dne 24. dubna se opět v Táboře, tentokrát však na gymnáziu, uskutečnila beseda studentů s lidickou ženou Miloslavou Kalibovou, spisovatelem Přemyslem Veverkou a ředitele Památníku Lidice. Pozornost byla věnována zejména osudu lidických dětí a také příběhu J. Napravilové, která našla po válce řadu československých dětí a mezi nimi i Josefa Hanfa z Lidic.

14. října proběhla na ZŠ Zdeňka Petříka v Kladně v rámci metodického semináře pro vychovatelky ŠD družin beseda s pamětnicí Jaroslavou Skleničkovou. Na besedě byla rovněž přítomna MgA. Rezková Přibylová, která v krátkosti zmínila vzdělávací aktivity Památníku Lidice.

24. listopadu byla na besedu do Sportovního gymnázia na Kladně pozvána Jaroslava Skleničková společně s MgA. Rezkovou Přibylovou. Beseda byla součástí projektu Příběhy bezpráví, do kterého se kladenské gymnázium zapojilo.

Přehled doprovodných kulturně – vzdělávacích akcí Lidice v roce 2009:

V rámci pásma „Lidické zimní večery“ v Lidické galerii

12. 1. 2009
Křeslo pro Jiřinu Bohdalovou
večerem provází Slávka Kopecká, klavír Marcel Javorček

22. 1. 2009
Josef Vejvoda TRIO – jazzový koncert
Účinkují: Josef Vejvoda-bicí, Kryštof Marek–piano, Ondřej Štajnochr-kontrabas

12. 2. 2009
Ženy v literatuře
Večerem provázela spisovatelka Eva Štolbová, hudební doprovod Zuzana Kohoutová - soprán, Roman Soukup - klavír

17. 2. 2009
Každý své břímě aneb pocta P. Josefu Štemberkovi
Lidická galerie
Účinkuje: Miroslav Gabriel Částek

25. 2. 2009
Noc po rozvodu
převzaté představení divadla VIOLA
účinkují: Klára Trojanová - Pollertová, David Matásek

26. 2. 2009
Křeslo pro Zdeňka Mahlera aneb co zde ještě nebylo řečeno
večerem provázela Slávka Kopecká, na klavír Martin Fila

3. 3. 2009
Křeslo pro Arnošta Goldflama aneb autorské čtení
večerem provází Robert Tamchyna, na klavír Martin Fila

6. 3. 2009
Normální okruh
převzaté představení divadla Viola
účinkují: Viktor Preiss a Jiří Lábus

10. 3. 2009
Čeští a němečtí mistři baroka a klasicizmu (k 240. výročí úmrtí G. P. Telemanna)
LYRA DA CAMERA, účinkují: Jitka Navrátilová – cembalo, Johana Rosická - soprán, Kateřina Chudobová - flétny, Radek Širc - violoncello

16. 3. 2009
Všechny krásy světa (pocta nositeli Nobelovy ceny Jaroslavu Seifertovi)
Premiéra 1. původního představení Památníku Lidice
Scénář a režie Tomáš Vondrovic, dramaturgie Tomáš Engel
účinkují: Taťjana Medvecká, Jiří Dvořák, klavírní doprovod Marcel Javorček

17. 9. 2009
Křeslo pro historika Eduarda Stehlíka
Na závěr proběhla prezentace nové knihy „Krajan aneb o skladateli Gustavu Mahlerovi vypráví Zdeněk Mahler“
večerem provázel Robert Tamchyna, na klavír Marcel Javorček

22. 9. 2009
Křeslo pro Josefa Somra
večerem provázel Robert Tamchyna, klavír Martin Fila

30. 9. 2009
Křeslo pro Luďka Munzara
večerem provázela Slávka Kopecká, klavír Marcel Javorček
před pořadem se uskutečnila v 17°° hod. prezentace průřezového katalogu MDVV Lidice

8. 10. 2009
Křeslo pro Mílu Viklickou, ředitelku divadla Viola
večerem provázel Robert Tamchyna, na klavír Emil Viklický

13. 10. 2009
Křeslo pro Taťjanu Medveckou
večerem provázel ředitel PL, na klavír Marcel Javorček

19. 10. 2009
Křeslo pro Hugo Pavla
Na závěr proběhla prezentace knihy syna Oty Pavla Jiřího „Jak jsem prošustroval majlant“
večerem provázela Slávka Kopecká, klavír Marcel Javorček

22. 10. 2009
Křeslo pro Slávku Kopeckou
večerem provázel Robert Tamchyna, hoboj Vladislav Borovka

26. 10. 2009
Koncert TGS Chamber Choir
účinkoval pěvecký sbor z Anglie, varhany

3. 11. 2009
Pan Theodor Mundstock
Převzaté představení Činoherního studia Ústí nad Labem
účinkoval: Jaroslav Achab Haidler

11. 11. 2009 od 18°° hod.
Křeslo pro Václava Postráneckého
večer uvedl ředitel PL, na klavír Marcel Javorček

24. 11. 2009
Koncert členů Pražské komorní filharmonie
účinkovali: Vladislav Borovka – hoboj, Jan Brabec – klarinet, Tomáš František – fagot, Martin Fila - klavír
Program:

4. 12. 2009
Křest knihy „Lidické podvečery s hvězdami“
Provázel Robert Tamchyna, účinkovali Soňa Červená a Vlastimil Harapes zpěv, klavír Martin Fila

9. 12. 2009
Adventní koncert u glorietu
účinkoval soubor Laurus

16. 12. 2009
Vánoční koncert Komorního orchestru a Smyčcového souboru ZUŠ Na Popelce
spojený s představením knihy Př. Veverky „Láska a smrt na potoce Ležák“.Ukázky z knihy četl Josef Somr, hostem orchestru byla sopranistka Marta Hanfová.

3. NKP – PIETNÍ ÚZEMÍ LEŽÁKY

Národní kulturní památka Ležáky se nachází na úpatí Železných hor zhruba 10 km od Hlinska. Zahrnuje pietní území, na kterém se rozkládala do 24. června 1942 osada Ležáky, budovy muzea a restaurace se sociálním zázemím. Ačkoliv toto místo upadalo v posledních desetiletích poněkud v zapomnění, jsme i díky Ministerstvu kultury ČR, který jej prostřednictvím Památníku Lidice v minulém roce převzal do péče, svědky značné renesance zájmu o osud Ležáků a jejich obyvatel ze strany tuzemských návštěvníků.

V muzeu lze shlédnout novou stálou expozici pod názvem „Ležáky, osada, která nemlčela“ doplněnou dvěma dokumentárními filmy.

V Minigalerii, umístěné z druhé strany objektu restaurace, jsou pravidelně prezentovány historické výstavy o podobně postižených místech z ČR i ze zahraničí a každým rokem také průřez předchozím ročníkem Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice.

Mezi služby návštěvníkům patří i provádění pietním územím – případně i v anglickém a německém jazyce. Průvodce seznámí návštěvníky s historií a provede je místy, kde se nacházely jednotlivé domy vypálené osady Ležáky, mlýn a lom.

V prvních týdnech roku 2009 probíhalo dokončení rekonstrukce objektů a přilehlých částí pietního území NKP Ležáky. Součástí této stavební akce bylo dokončení některých stavebních venkovních prací a úprava výstavních prostorů muzea.

Přívaly sněhu však zasáhly i pietní území Ležáky. Záběry jsou ze 17. 2. 2009, kdy zde probíhal další z pravidelných kontrolních dnů. Úpravy nyní pokračovaly v interiéru muzea a přestože letošní zima příliš stavebním pracím nesvědčila, stanovený termín zahájení provozu v muzeu i restauraci, kterým byl 2. duben 2009, byl dodržen.

9. ledna se uskutečnila v Pardubicích akce „Silver A v paměti tří generací“. Celkem 120 účastníků, skládajících se z pamětníků pardubického odboje, ležácké a lidické tragédie, se zde na pozvání Památníku Lidice a europoslankyně Ing. Jany Bobošíkové sešlo, aby uctilo popravené oběti u pardubického Zámečku a v hotelu Zlatá štika zavzpomínalo na doby minulé, ale vyslechlo si i plány NKP Ležáky do nové sezóny. Součástí akce byly přednášky historiků a zahájení putovní výstavy o ležácké tragédii. Akce se zúčastnil také hejtman Pardubického kraje R. Martínek a zástupci velvyslanectví SRN a Ruska.

Dne 2. 4. 2009 byla slavnostně zahájena nová sezóna v NKP Ležáky. A jako kdyby se i počasí smilovalo nad organizátory, ukázalo se ten den nejen slunce, ale dokonce i hřálo... A tak snad i proto se na zahájení sešlo poměrně hodně účastníků, které oficiálně přivítal ředitel Památníku Lidice.

Po něm krátce promluvil hejtman Pardubického kraje, Mgr. Radko Martínek. Ve svém projevu poděkoval všem, kteří se na rekonstrukci NKP i vytvoření nové stálé expozice podíleli a vyjádřil uspokojení nad současným stavem tohoto významného místa, které by mělo neustále varovat extrémistické síly v naší zemi.

Následně vystoupil zástupce Ministerstva kultury ČR RNDr. Jiří Žalman osobním vyznáním k tomuto místu a s ním souvisejícím tragickým událostem. Také on ocenil pracovníky Památníku Lidice za množství práce, které se zde podařilo uskutečnit v krátkém časovém horizontu od října minulého roku a v nepříznivých klimatických podmínkách letošní zimy.

Odborné slovo Mgr. Vojtěcha Kyncla bylo zaměřeno na obsah nové expozice muzea, která byla symbolicky rozdělena dvě části - první pojednává činnost paravýsadku Silver A, druhá je věnována osadě Ležáky, jejímu odboji a konečné tragédii. Upozornil také na skutečnosti, se kterými se museli autoři expozice vypořádat - výrazně omezený výstavní prostor muzea a nutnost respektování autorských práv stavitelů muzea.

V závěrečném vystoupení informovala vedoucí Lidické galerie Mgr. Ivona Kasalická o výtvarné výstavě v Minigalerii, která je věnována průřezu prací z minulého ročníku Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice. Zdůraznila přitom, že v této minigalerii budou každým rokem v prvních měsících vystaveny pravidelně nejlepší dětské výtvarné práce z minulých ročníků MDVV a následně od června do konce října vždy nějaká krátkodobá výstava vztahující se k tragickým událostem v podobně postižených místech, jako jsou Ležáky.
Slavnostní zahájení sezony bylo ještě umocněno milým vystoupením dětí z integrované mateřské školy v Miřeticích

Slavnostní otevření výstavy Ležáky – český odboj proti Velkoněmecké říši 23. dubna 2009 ve Skutči provázely krátké příspěvky 1. místopředsedy Senátu P ČR Petra Pitharta, starosty města Skuteč Pavla Novotného, ředitele Památníku Lidice Milouše Červencla a historika NKP Ležáky Vojtěcha Kyncla.

Dne 21. 6. 2009 se uskutečnila v Ležákách pietní vzpomínka k 67. výročí vyhlazení osady Ležáky. Hlavní projev přednesl předseda Poslanecké sněmovny PČR Miloslav Vlček, zdravici za norské hosty pronesla ředitelka muzea v Telavågu Jenny Heggvik a závěrečné slovo zaznělo z úst armádního generála Tomáše Sedláčka. Na závěr pietní vzpomínky byl proveden symbolický seskok parašutistů Armády ČR do prostoru pietního území.

Součástí pietní vzpomínky bylo předání pamětních medailí, které z rukou ředitele Památníku Lidice převzali oceněné osobnosti za dlouholetou spolupráci s NKP Ležáky.

Dne 20. června, jako doprovodný program pietní vzpomínky, se konal mezinárodní seminář „Nacistická zvůle v Evropě“. Na semináři přednesli svoje příspěvky ředitelka muzea v norském Telavåvogu Jenny Heggvik, ředitel muzea SNP v Banské Bystrici PhDr. Stanislav Mičev a Mgr. Vojtěch Kyncl z NKP Ležáky. Součástí semináře bylo otevření výstavy o tragédii v norském Telavåvogu. Účastníky semináře byli zahraniční hosté z partnerských organizací, starostové obcí Miřetic, Luká, Drnovic a Lidic, pamětníci a další pozvaní hosté.

V rámci mezinárodního semináře „Nacistická zvůle v Evropě“ proběhlo vyhodnocení příspěvků celostátního projektu „Oběti a hrdinové“ zaměřeného na české a slovenské školy. Autoři nejlepších příspěvků si osobně převzali ceny přímo na semináři a kromě účasti na semináři měli také možnost prohlédnout si pietní území NKP Ležáky a expozici muzea a zúčastnit se setkání se starostou obce Miřetice na obecním úřadě.

V dubnu a v říjnu proběhly dva akreditované semináře pro učitele dějepisu a občanské výchovy. Dubnového semináře s názvem „Nebyly jen Lidice“ se zúčastnilo 16 učitelů, podzimního semináře „Co je fašismus a nacismus“ 24 pedagogů.

Od září měly školy možnost využít nabídky nového vzdělávacího programu pro žáky II. stupně základních škol s názvem „Ležáky - místo mé stanice“. V říjnu tuto nabídku využily dvě školní skupiny s celkem 53 žáky.¨

18. června proběhlo slavnostní vyhlášení vítězů 4. ročníku soutěže „Lidice pro 21. století. Vítězové, finalisté a pozvaní hosté si mohli při této příležitosti prohlédnout zrekonstruované prostory NKP Ležáky včetně nové expozice. Ceny vítězům předal náměstek ministra obrany Ing. Jaroslav Kopřiva, zástupce ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy Mgr. Svatopluk Pohořelý, zástupce Pardubického kraje Mgr. Jiří Hlava, zástupci poroty pplk. PhDr. Eduarda Stehlíka a Jiří Pitín a ředitel Památníku Lidice JUDr. Milouš Červencl. Akce se zúčastnili také žáci okolních škol, odhadovaný počet návštěvníků na této akci byl 200. Nedílnou součástí slavnostního vyhlašování vítězů soutěže byl přednes oceněných literárních prací, kterého se ujala Taťjana Medvecká a Josef Somr. Program byl obohacen o ukázky radiového vysílání zajišťovaného Radioklubem OK1KHL Holice s odkazem na tragické ležácké události v roce 1942 spojené se západním odbojem a vysíláním radiostanice Libuše.

Ležácké podvečery

3. 4. 2009
Všechny krásy světa (pocta nositeli Nobelovy ceny Jaroslavu Seifertovi)
2. premiéra původního představení Památníku Lidice, tentokrát v Ležákách

5. 10. 2009
Křeslo pro Vlastimila Harapese
večerem provázel ředitel PL, na klarinety hrály děti ze ZUŠ Chrast

21. 10. 2009
Křeslo pro Stanislava Motla
večerem provázel Robert Tamchyna, na klarinety hrály děti ze ZUŠ Chrast

5. 11. 2009
Každý své břímě aneb pocta P. Josefu Štemberkovi
Účinkuje: Miroslav Gabriel Částek

11. 12. 2009

Křest knihy Přemysla Veverky "Láska a smrt na potoce Ležák" spojený s adventním koncertem Břízova chrámového sboru Kameničky. Ukázky z knihy četl Josef Somr.

Návštěvnost NKP Ležáky 2009

	cizinci	ČR	ciz. studenti	ČR studenti	zdarma	ostatní	kultura	celkem
leden					98			98
únor								0
březen								0
duben	2	270	34	40	342	80	100	868
květen	22	405	16	328	137	92	0	1000
červen	11	278	0	331	2397	106	0	3123
červenec	11	664	0	343	118	173	0	1309
srpen	15	626	0	292	63	189	0	1185
září	18	200	0	176	167	142	0	703
říjen	1	138	0	69	82	23	118	431
listopad		2	6	2		4	27	41
prosinec					49		45	94
Cel. 2009	80	2583	56	1581	3457	805	290	8852
Cel. 2008	109	1682	0	601	1897	1002	0	5291
rozdíl	-20	+901	+56	+980	+1560	-197	+290	+3561

Komentář:

Návštěvnost NKP Ležáky se výrazně zvýšila oproti předchozím rokům. Samozřejmě, že hlavním impulsem byla předcházející rekonstrukce muzea a úprava pietního území, tudíž normální lidská zvědavost. Lze se však domnívat, že na zvýšení zájmu veřejnosti o NKP Ležáky mají také podíl propagační aktivity a první vzdělávací programy pořádané v Ležákách. Pokud se zaměříme na skladbu návštěvníků, je dosti odlišná od Lidic. Do Ležáků zatím přijíždějí spíše individuální návštěvy, cykloturisté nebo rodiny s dětmi, převážně o víkendech a svátcích. Velké rezervy pro další roky spočívají ve školních zájezdech a v organizované turistice prostřednictvím cestovních kanceláří.

4. KP LETY U PÍSKU

Usnesením vlády České republiky č. 589 ze dne 4. května 2009, které se promítlo do znění zřizovací listiny Památníku Lidice, přešla péče o pietní území bývalého cikánského tábora v Letech u Písku do působnosti této organizace.
Posláním Památníku Lidice je tak, kromě jiného, „péče o uchování trvalé vzpomínky na utrpení Romů internovaných v bývalém cikánském táboře v Letech u Písku včetně péče a úpravy pietního místa“.

Památník Lidice zahájil péči o pietní místo zadáním zpracování projektových studií na úpravu pietního místa a jeho okolí včetně přístupových komunikací, a to v několika variantách. Po projednání předložených návrhů v pracovní skupině na Úřadu vlády a přijetím jedné z variant, byla zpracována projektové dokumentace pro územní a stavební řízení. Současně bylo provedeno geodetické zaměření pozemků a cest potřebných k realizaci záměru a k jejich odkoupení od OÚ Lety, Orlík a Králova Lhota.

Dne 13. května se uskutečnil pietní akt romským obětem nacismu na nouzovém pohřebišti v Letech u Písku. Účastníci piety včetně zástupců Památníku Lidice položili věnce a květinové dary k pomníku, který je na pohřebišti umístěn od roku 1995 zásluhou tehdejšího prezidenta republiky Václava Havla.
Úvodní projev, po společné modlitbě, pronesl předseda Výboru pro odškodnění romského holocaustu a hlavní organizátor pietního aktu pan Čeněk Růžička. Hlavní projev přednesl ministr Michael Kocáb.
Po skončení tohoto pietního aktu se většina účastníků přesunula k pomníku obětem cikánského tábora na farním hřbitově v Mirovicích u Písku, kde k přítomným, zejména k romské mládeži, emotivně pohovořil potomek romských obětí pan Čeněk Růžička.

5. HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST, DARY A PŘÍSPĚVKY

Příjmy 2009 celkem 29 575 tis.Kč

vstupné .....1 242 tis. Kč

příspěvek Ministerstva kultury ČR .....21.355 tis. Kč

ostatní příjmy .....6 978 tis. Kč

hospodářská činnost .....360 tis. Kč

Výdaje 2009 celkem 29 575 tis.Kč

materiálové náklady a energie .....3 883 tis. Kč

služby .....6 656 tis. Kč

osobní náklady celkem .....7 233 tis. Kč

ostatní náklady .....11 803 tis. Kč

hospodářská činnost .....261 tis. Kč

Dotace z územně správních celků :

Fond primátora města Kladna	25 tis. Kč
Příspěvek na provoz:	22 505 tis. Kč
Účelové dotace :	
Valonští ilustrátoři	190 tis. Kč
Výstava prací dětí	400 tis. Kč
Mezinárodní dětská výtvarná soutěž Lidice 2009	77 tis. Kč
Odstranění následků vichřice	70 tis. Kč
Odborné akreditované semináře pro učitele	196 tis. Kč
Vědomostní soutěž Lidice 21. Století	185 tis. Kč
Celkem účelové dotace	1´118 tis. Kč

Neinvestiční prostředky	1 125 tis. Kč
Z toho:	
Rekonstrukce NKP Ležáky	534 tis. Kč
ISPROFIN 234112 na akci. 234112-0288	
Výkupy a úpravy pozemků v Ležákách	591 tis. Kč
ISPROFIN 234112 na akci 234112-0339	
Investiční prostředky	2´528 tis. Kč
Z toho:	
Rekonstrukce NKP Ležáky	288 tis. Kč
ISPROFIN 234112 na akci. 234112-0288	
Rekonstrukce NKP Ležáky	304 tis. Kč
ISPROFIN 234112 na akci. 234112-0288	
Rekonstrukce Památníku Lety	1 144 tis. Kč
ISPROFIN 234112 na akci 234112-0336, č. účelu 09334089	
Použití vlastních zdrojů	792 tis. Kč
(na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku)	

Sponzorské příspěvky v roce 2009 celkem:	**446 tis. Kč**
Z toho bylo použito	414 tis. Kč
Zůstatek	32 tis. Kč

Z let minulých bylo použito 368 tis. Kč

Sponzorské příspěvky byly použity na konkrétní akce.

Seznam dárců naleznete na internetu na adrese www.lidice-memorial.cz .

Příspěvky a dary byly v roce 2009 použity v celkové výši 782 tis. Kč takto:

Na provoz Památníku Lidice:	302 tis. Kč
Na údržbu Růžového sadu:	28 tis. Kč
Na výstavy-muzeum:	4 tis. Kč
Na kulturní večery	38 tis. Kč
Na výstavu MDVV	50 tis. Kč
Na Lidice 21. Století	100 tis. Kč
Na Světlo za Lidice	210 tis. Kč
Mezinárodní kongres	50 tis. Kč

6. TECHNICKÁ A STAVEBNÍ ČINNOST

V roce 2009 byly v Památníku Lidice provedeny následující investiční akce a opravy:

Investice a opravy v Lidicích:

- revize kamenických oprav uměleckých děl v areálu Památníku Lidice
- oprava izolací nádrže kašny v růžovém sadu

Investice a opravy v Ležákách:

- dokončení rekonstrukce I.etapa
- výkupy pozemků od paní Boháčové, pana Klapky a manž. Dospělových
- sadové úpravy na vykoupených pozemcích
- zhotovena vrtaná studna u restaurace vč. připojení k objektu
- osazení ruční pumpy na stávající studnu u hrobodomů
- oprava opěrné zídky u mlýna
- vybudování nové opěrné zídky u muzea
- oprava stávající dlažby
- úprava obrubníků a terénu u Knihy
- vyčištění studánky

Investice a opravy v Letech:

- zpracování projektové dokumentace pro územní řízení a výběr dodavatele
- výběrové řízení na dodavatele stavebních prací
- přípravné práce na vykoupení potřebných pozemků od obcí vč. vypracování znaleckých posudků
- provedení přípravných sadovnických prací a potřebných prořezů dřevin

Na úseku údržby a oprav bylo realizováno:

technické zajištění všech společenských akcí pořádaných Památníkem Lidice v Lidicích a Ležákách

Lidice:

- výměna čerpadla v studni pro zavlažovací systém
- předsezónní a posezónní servis čerpací techniky fontán
- pravidelný servis výtahů, vzduchotechniky, EZS, EPS, CCTV, hydrantů a hasících přístrojů
- komplexní údržba zeleně v areálu NKP, Růžovém sadu a v zahradě u galerie
- odstranění polomů po vichřici
- servis a opravy dopravních prostředků a zahradní techniky

- odstraňování škod způsobených vandaly a zloději
- zajištění přípojek vody a elektřiny pro stánkaře při pietním aktu

Ležáky:
- pravidelný servis EZS, EPS, CCTV, hydrantů a hasících přístrojů
- komplexní údržba zeleně v areálu NKP
- zabezpečení venkovních laviček

Lety:
- očištění kamenů v areálu Památníku
- odstranění náletových dřevin
- úprava terénu v Pietním území a dosetí trávy
- údržba zeleně

8. VÝHLED NA ROK 2010

Památník Lidice se ve své činnosti v roce 2010 tradičně zaměří na výstavní, ediční, vzdělávací i propagační činnost. Po zkušenostech z minulých let je však potřeba hledat nové formy zejména v nabídce vzdělávání pedagogů a mládeže a jeho forem, a rozšířit vzdělávání i na seniory.

Vedle úspěšné vědomostní soutěže pro mládež, dobře navštěvovaných seminářů pro pedagogy a výchovných projektů pro mládež, tradiční a nyní skvěle obesílané MDVV se chceme pokusit o vytvoření komponovaných pořadů o Lidicích, Ležákách a dalších vypálených obcích, které by netradiční a emotivní formou promlouvaly ústy renomovaných umělců především ke studentům a přiblížily tak zkratkou osudy obětí. Z těchto důvodů posilujeme kmenový stav pracovníků o pracovníka ve vzdělávacím oddělení a pracovníka pro PR.

Chceme ještě více využívat dosud žijících pamětníků a pořádat besedy nejen v Lidicích, ale i na školách po celé republice. A v souladu s novými přístupy ve vzdělávací a výstavní činnosti je nutné hledat jiné, účinnější formy propagace činnosti Památníku Lidice.

Nadále budeme využívat původní potenciál budovy Lidické galerie jako tradičního kulturního střediska Lidic a blízkého okolí, pořádáním večerních kulturně-vzdělávacích pořadů pro dospělé i dopoledních pro studenty z okolních škol. Pro značný zájem dětí převezmeme od ZŠ v Buštěhradu dětské divadélko ÍČKO a jeho materiálové vybavení a pokusíme se pokračovat jeho 40-ti leté tradici vlastními pedagogy i ve spolupráci s pedagogy družiny v Buštěhradě.

Podle vývoje spolupráce s ostatními podobě postiženými místy v české republice i v Evropě je zřejmé, že hlavní důraz v činnosti Památníku bude kladen v roce 2010, ale i v letech budoucích na pomoc při zviditelnění dalších památných míst zapojených do Memoranda o spolupráci, při současném rozvoji spolupráce na evropské úrovni, a to i z důvodu, že uplyne 65 let od skončení druhé světové války a řada evropských institucí podobného charakteru bude chtít s Památníkem Lidice ještě úžeji spolupracovat.

Zástupci Památníku a Lidic se zúčastní květnových oslav ukončení války v Petrohradu. Budou přítomni na mezinárodním setkání zástupců z osmi evropských států, které letos pořádá Muzeum SNP v Banské Bystrici. Památník Lidice bude zasílat výstavu o lidické a ležácké tragédii do Centrálního muzea Velké vlastenecké války v Moskvě na jejich vyžádání.

K dalším z konkrétních úkolů, které chceme realizovat v roce 2010, patří přestavba expozice sbírky moderního umění v Lidické galerii tak, abychom ji maximálně přiblížili k expozici muzea a souvisejícím událostem a příběhům a mohli tak expozici zároveň využít i ke vzdělávacím účelům. Největším problémem při řešení však bude nedostatek finančních prostředků.

V roce 2010 se musíme ještě více soustředit na zviditelnění NKP Ležáky a dějinných souvislostí tak, aby byl ještě více využit potenciál tohoto místa pro vzdělávání mládeže a pedagogů. Proto budeme pokračovat v organizování lednových setkání Silver A v paměti tří generací v Pardubicích, proto chceme vytvářet další vhodné výukové programy pro děti od předškolního věku až po středoškoláky. Netradičním způsobem zahájíme sezónu v Ležákách otvíráním studánek; během prvního pololetí by měla být za účinné spolupráce s obcemi mikroregionu otevřena naučná stezka z Vrbatova Kostelce do Ležáků a po celý rok se budeme

snažit navázat těsnější spolupráci s regionálními historickými vojenskými kluby, které by mohly přinést oživení do činnosti NKP a stát se dalším lákadlem pro mládež.

Hlavní zaměření činnosti Památníku však bude napřeno na realizaci stavebních úprav KP Lety v souladu s vládním usnesením a současně zprovoznění a zviditelnění tohoto místa ve vztahu ke školám i širší veřejnosti.

Tomu musí předcházet na začátku roku dokončení výkupů pozemků od okolních obcí a získání stavebního povolení.

Současně je nutné pokusit se o masivnější propagaci KP Lety a vytvořit vhodné propagační materiály; připravit květnovou pietní vzpomínku spojenou s zahájením provozu KP Lety; pracovat na sestavení odborného semináře pro učitele; hledat vhodné způsoby zapojení KP Lety do činnosti Památníku Lidice, v těsné spolupráci s Muzeem Romské kultury v Brně; vydat román s tématikou vázající se k vybraným osudům internovaných Cikánů v letském táboře a nebránit se dalším formám, které se vyvinou na základě našeho poznání.

Před všemi pracovníky Památníku Lidice však stojí jeden nepopulární úkol a tím je pokračovat v úsporných opatřeních a vyrovnat se tak s výrazně sníženým rozpočtem provozních prostředků na rok 2010, a to přesto, že takový postup je v přímém rozporu ke stále se rozšiřujícím aktivitám Památníku. Východiskem by mohla být vyšší návštěvnost a tudíž i tržby oproti předchozím rokům, je však otázkou, jak toho docílit při klesajícím rozpočtu státních organizací a obcí, jež jsou většinou zřizovateli základních a středních škol odkud se v posledních letech rekrutuje většina návštěvníků Památníku.